

sedih in znancih: „Čez par mesecev pojde mi v „leme-nat“. Naročal je drugim svojim otrokom, naj učenemu bratcu pravijo odslej „gospod“ in naj ga ne tikajo več, sicer ne smejo potle na njegovo primicijo.

A nesrečni Matuc, spečalo ga je, delal je račun brez krčmarja. Cel mesec stepal se je Miha po tujem, pri znancih in sošolcih. Vrnivši se na dom pa odkrije neki večer očetu svoje srce. „Poklic človeku odloči sam Bog, in vsa sreča in nesreča njegovega življenja in večnosti odvisi od tega, da stopi človek v pravi stan. Tedaj mi ni mogoče, spolniti vam vroče želje, ker ne čutim v sebi veselja in poklica za duhovnika, učil se bom za profesorja. Odpustite ljubi oče, jaz ne morem drugače.“ — Tako govoril je s trepetajočim glasom Miha. Kakor okamenel strmi mlinar nekaj časa vanj, prihajalo mu je črno in pisano pred očmi. Kar plane po koncu, in srdito zakriči: „Kaj si rekel, — Miha, kaj si rekel?“

„Oče, moje besede so gola resnica, ne zamerite mi“, djal je sin.

„Kaj? tebi je preslab duhovski stan? Zato sem izmetal za tabo toliko denarja?“ — zagromi zopet mlinar, in stopi za peč po debelo gorjačo. Bog vé, kakov bi se začel bil zdaj ples, če je ne bi bliskoma pobrisal Miha skozi duri. A za njim slišal se je očetov glas: „Čakaj, prideš še mi k hiši, berdiga, iztepel še ti bodem tvoje sanje; kar si čenčiš od poklica, je le neotesanost. Ne krajcarja denarja nimaš od mene v posvetnem stanu pričakovati!“

Tako končal je nagloma razgovor, končalo je očetovo veselje. In zares, katerega človeka ne bi zapeklo globoko v srce, če mu razdere otrok najsladkejše nade, ki jih je va-nj stavil? Če ga vkani sin, na katerega je obrnil toliko skrbi in denarja, ki ga je ljubil, da bi šel za-nj v ogenj? — A, če se pomisli važnost koraka, kateri odloči osodo mladenčeve, smemo reči z dobro vestjo: pri volitvi stanu je meja otrokove pokornosti, tu ima ga voditi lasten nagib, tu sme ali mora včasih ravnati proti volji starišev. Marsikateri izgled kaže, kakova nesreča je človeku neprimeren stan. Prav storil je tedaj Miha, ki je bil stvar pri sebi poprej dobro prevdaril in sam sebe poznal. Ni ga bilo tiste praznike več domu; preživeli so ga v soseščini nekateri prijatelji. Še parkrat poskusil je pismeno uto-lažiti očeta, pa zastonj! Ni dobil odgovora. „On ni več moj otrok“, pravil je Matuc. Kmečki ljudje žalibog pač redkoma zapopadejo pomen besede: poklic.

Brž po Mihelovem odrinil je Miha na Dunaj, s sebo nesoč mnogo priporočilnih listov od raznih gospodov, — a malo cvenka! Pol leta pela mu je huda, marsikateri dan donesel mu je proti gladu le kos kruha, al nikdar mu ni vpadlo srce. Da! ni ga bilo skoraj veselejšega Slovenca na vseučilišči, prikupil se je vsem.

S pohvalo imam omeniti tudi, da je postal goreč slovenski rodoljub, kateri je pregrel mnoga mrzla dijaška srca.

(Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Potovanje cesarjeviča Rudolfa v sveto deželo.* Ker je poroka njegova s princesinjo Štefanijo na spomlad preložena, nastopi cesarjevič med tem časom uže davno nameravano potovanje v sveto deželo. Najprej gré v Egipt, od tod v sveto deželo, ker ima namen, véliki teden in veliko noč preživeti v onem mestu, kjer je Kristus živel, učil in umrl. Naj omenimo pri tej priliki, da so vsi junaki prve križarske vojske, ki so hoteli vzeti grob Kristov nejevernim Turčinom, bili iz domačije princesinje Štefanije, namreč: Bogomir Bouil-

lonski (prvi kralj jeruzalemski), grof Flanderski, grof Rajmund St. Gilleski in Lethold Tournayski. Veliki teden bode cesarjevič molil v cerkvi Božjega groba, katera hrani mnogo dragocenih darov rodovine habsburške, — velikonočne praznike pa po stari navadi v frančiškanski cerkvi v Jeruzalemu, katera se vzdiguje nad grobom kralja Davida in v kateri so tudi aposteljni velikonočne praznike obhajali. O prihodu cesarjeviča v Jeruzalem ga bode strel dveh topov pozdravil, ki sta v stolpu sv. Davida nastavljena. V istem hipu bode na stolpu zavihrala avstrijska zastava. — Papež Leon XIII. je poslal cesarjeviču lastnoročno pismo, v katerem izraža svoje veselje, da avstrijski cesarjevič namerava obiskati sveto deželo.

* *Številka letošnjega leta 1881.* Posebnost letošnje letnice 1881. je, da, če jo od kakoršne koli strani bereš ali tudi na glavo postaviš, ti vedno isto število kaže. Kaj takega se primeri le redko kedaj in bode se ponovilo ravno tako še le zopet čez 7007 let, tedaj l. 8888. Zadnjikrat imeli so leta 1111. tako številko, tedaj pred 770 leti, poprej pa leta 1001. V prvem tisočletju se je to večkrat zgodilo, ker so se te kombinacije s številkami 0, 1 in 8 pogostejše pripetile.

Naši dopisi.

Iz Slatine v Rumuniji 27. jan. *) — Kakor sem uže v zadnjem pismu poročal, imamo od 15. dne t. m. mnogo snegá. Nekaj dni bilo je potem bolj ugodno vreme, a severo-vhodni veter prinesel nam je iz Besarabije do 20 stopinj mraza in zopet — snegá. V ravninah, posebno v širokih logih poleg rék (Rumuni jih imenujejo „zavoj“) in v gozdih je mnogo volkov. Logi so tako gosto zaraščeni, da nihče skozi ne more, — in tukaj je volkom glavno bivališče. Hrane imajo dovolj, vsaj spomladi, poleti in v jeseni, ker takrat je vsa živina noč in dan na prostem. Drugače je pozimi, posebno če snega tako na debelo pade kakor letos. Takrat volkovi obiskujejo, združeni v trope, ponoči vasi, in plenijo ubogemu kmetu ovce in teleta — celó posameznega človeka se lotijo. Nedavno šel je neki vojak domu na dopust. Na cesti od Pitešla na Krajevo, kjer po cele ure na okoli ni ne vasi ne posamne hiše, napadla ga je tropa volkov. Gotovo je z bajonetom hrabro branil svoje življenje, a cele trope se ni mogel ubraniti. Drugo jutro našli so samo nekaj koscev vojakove obleke in objedeno nogo še v škornjah poleg — prebodena volka.

Z Dunaja 31. jan. (Iz zbornice poslancev.) Ta teden je mogoče vašemu poročevalcu biti krajšemu, ker sem v drugem dopisu preteklega tedna uže naznanil najvažnejšo dogodbo preteklega tedna; to je, odgovor grofa Taaffeja na interpelacijo Hohenwartovo. — V tem odgovoru podala je vlada prijateljem in neprijateljem jasen in odločen program, s katerim se ostro obsoja vladino gospodarsko postopanje preteklih 20 let tudi gledé kmetijstva. Kmetje po tem odgovoru res smemo pričakovati boljših časov. — Ta poljedelski program bo pa tudi levičarjem zbornice štrečno zeló zmešal, ker mnogim treznim poljedelcem med njimi zabranjuje vladi nasprotovati, katera poljedelstvu dejansko hoče bolj prijazna biti, kakor je bilo pri nas to kedaj navada. — Kardinal Kutshker je tedaj umrl v četrtek pol ure pred poldne; — vse zdaj radovedno pričakuje, kdo mu bo naslednik? Med vernimi katoličani se v prvi vrsti zdaj čuje odlično ime vojaškega škofa Gruše, kateremu se priznava verska in politična odločnost, pa

*) Radujemo se iz daljne Rumunije dobivati dopise v lepi, pravilni slovenščini. Vred.

tudi modrost za to v Avstriji zeló važno mesto, do katerega so mnogokrat sovražni vplivi pritišali značaje „šviga-švage“ v vsakem oziru. — Galicija je dobila ta teden svojega deželnega maršala dr. Ziblikjeviča, dosedaj župana Krakovskega, gotovo po nasvetu poljskega kluba, izmed katerega bi se bil Groholski — tudi večkrat imenovan kandidat za to mesto — zdaj pri tako važnem političnem položaju na Dunaji preteško pogrešal. — Zadnja važna dogodba tega tedna je zdaj predlog Lienbacherjev o spremembi držav. volilnega reda, za katero zadostuje navadna večina zborova. — Sledil bo temu kmalu še drug predlog, po katerem se imajo posebno kmetom prizadete krivice gledé volilne pravice v državni zbor odpraviti. Ker pa je za to premembo treba dvetretinske večine pri sklepanji, zato za njo zdaj ni še upanja. — Ako bo jutri dovršena specijalna obravnava odušne postave, prične se potem obravnava Lienbacherjevega šolskega nasveta, po katerem se ima šolska dolžnost namesti 8 let znižati na 6 let in s tem deželam prihraniti tudi mnogo stroškov. — Politični položaj se je tudi ta teden zboljšal za nekaj stopinj, — upati je, da zdaj kmalu zapustimo naš nullpunkt, in da nastopimo stopinjo politične — gorkote, ki bode sedanji politični zimi slovó dala.

Na Dunaji 30. jan. *) (*Akademije na korist, Kutschker, „Umgangssprache“, Vodnik.*) Akademija, ki so jo osnovali slovanski visokošolci v četrtek 27. dan t. m. Zagrebčanom v prid, podala je vsestranskega, lepega užitka. Nabralo se je mnogo Slovanine iz veljaških, vojaških in dijaških krogov. Tako naj bi se Slovanstvo vedno kazalo! In gospóda rodoljubna naj bi radostno in dejansko pozdravljala vsako priliko, ki se jim ponudi sè strani slovanskih društev v vzajemno razgláševanje Slovanstva! Potem se ne bo širokoustno povpraševalo: koliko vas pa je? — Vendar pa smo bili onega večera v zadregi, ko so dopisniki listov iskali slovanskih poslancev in smo jim mogli kazati samo na 3 hrvaške! Tolažili pa smo se, da so bili zadržki prvega (poslanskega) poklica nekaterim na poti. — Da so se točke programa izvrševale skozi in skozi izvrstno, ni treba posebe zagotavljati, zato omenim le, da vse naloge bile so v izurjenih močéh slovanskih, posamno hrvaških. Tudi v drugem delu našel si je vsakedo svojo primerno, veselo stran — večina se ve da na živem plesu. Mimo vseh visocih razhodkov došlo je do 200 gold. čistega namenu v prid. Tako smemo biti na več strani ponosni in zadovoljni! — Ni brez vse zveze, da temu poročilu pristavljam nekaj vrstic o knezu in nadškofu, kardinalu Kučerji, ki je v četrtek 27. dan t. m. umrl tu na Dunaji 71 let star. Prav predno ga je mrtvoud zadel, vabila sta kardinala na omenjeno akademijo dva visokošolca, in kardinal jima je v oni namen izročil desetak, rekši, „da je zadnji“ (dosle ne vémo še v katerem pomenu!) — Rojen v Olomucu, sin revnih starišev popél se je Kučer po učenosti in modrosti svoji do nadškofa in kardinala. Bajè ni gola, mrzlotna udvorljivost, da se višji krogi tako sočutno izražajo o smrti Kučerja. Bil je bistroumen veščak v pravoslovji, in kujige njegove posebno o kanoničnem pravu so temeljite vednostne vrednosti. Mož hladnega značaja in previdnih misli hodil je vsigdar gotovo srednjo pot, tako da ne gredó za njim velika diplomatična dela kakor za njegovim prednikom. Al kot ud zakonodajstva umel je sodruge voditi in vzdržati mir med cerkvijo in državo. Sicer pa je bil centralist in sovražen narodnostnim vprašanjem in zahtevam. In zaradi tega

judovskim časopisom ne manjka hvalnih fraz za pokojnika in dobrih svetov za vlado, da naj izbere naslednika v političnem oziru prav tacega. Imenovanje to je zares velike važnosti — mi Slovani upamo in želimo pravičnega, naj si bo Grušo, Angererja ali dvornega župnika Mayerja. — Slovenski vseučiliščniki smo imeli tù in tam smešnih sitnosti zaradi one glasovite „Umgangssprache“! Vsaki uri bilo je treba določiti svoj jezik in se vé, da je „zum grósten Leidwesen“ prišlo tako, da $\frac{1}{10}$ dneva občujemo v golih in velevnih stavih po nemški, $\frac{4}{10}$ dneva v velicih perijodah po slovenski, ostali čas dneva pa da mislimo in sicer — slovensko zmerom in povsodi! Tako! — Društvo „Slovenija“ namerava v soboto, 5. dan februarija, v svečani seji praznovati spomn Val. Vodnikov.

Iz Vipave 30. jan. — Na novega leta dan imeli smo v naši narodni čitalnici občni zbor, pri katerem se je tudi novi odbor volil. Izvoljeni so bili: gosp. dekan Grabrijan enoglasno za predsednika, gosp. Rih. Dolenc, vodja deželne vinorejske šole na Slapu, za podpredsednika, gosp. doktorand Steyer za tajnika, gosp. kaplan Vidergar za blagajnika, gospod beneficijat Knific, gosp. grof Lanthieri in adjunkt vinorejske šole gosp. Pirc pa za odbornike. S to volitvijo mogli bi vsi pošteno narodno in nesebično misleči udje čitalnice naše popolnoma zadovoljni biti, a vendar je bilo temu drugače! Kakor je namreč mogoče, da se med vsako še tako lepo izbrano pšenico vendar-le kako zrno prav pravcatega osata najde, tako našel se je tudi med čitalničnimi udi človek, kateremu njegova brezmejna častilakomnost, spojena s smešno ošabnostjo, ni mirú dala, dokler ni zoper volitev intrigrirati pričel. „V odbor moram na vsak način priti“ si je napihnjeni žabi v fabuli podobni možicelj mislil in v to svrhu začel sikati, ali bi se ne dala v volitvi kaka nepravilnost najti, ki bi jo ovrгла. Iskal je dlake v jajcu, posrečilo se mu je najti jo. In zdajci, hajd! hujskaj, obrekuj, laži se, kar moreš, samo da zmagaš. Sladkim besedam njegovim so se vsedli res nekateri udje na limanice, in med temi tudi taki, o katerih bi kaj tacega nikdar ne bili mislili. Volitev se je ovrгла, ter nova na 23. dan t. m. sklicala. — Ker pa za ošabnega in nestrpljivega rogovileža v Vipavi nihče domačinov ne mara — kajti od Postojne do Gorice je ni inteligentne osebe, s katero bi se ne bil on v svojem ostudnem napuhu uže sprl — nastali ste dve čitalniški stranki tako rekoč čez noč. In prežalostni nasledek vsega hujskanja in obrekovanja je ta, da naš visokočastiti gosp. dekan, ustanovitelj in vseskozi iskreni podpornik čitalnice, ni več njen predsednik, pač pa je bil od občnega zbora enoglasno za častnega uda čitalničnega izvoljen, — da gosp. beneficijata Knifica ni več v odboru, in da je tudi naš obče priljubljeni gospod kaplan Vidergar le odbornik, ne pa tudi blagajnik društva, kakor je veliko let v največo zadovoljnost vseh udov bil. Grdi hujskač sam pa tudi zdaj v odboru ni, dasiravno je za različne šarže kandidiral. Novo voljeni odbor je sledeči: gosp. Karol Dolenc, vipavski župan, predsednik, gosp. vodja Rih. Dolenc, podpredsednik, doktorand gosp. F. Steyer, tajnik, gosp. Josip Mayer, blagajnik, gospodje Julijani, kaplan Vidergar in Možé pa odborniki. — Navedeni hujskač je zdaj na sebi videl, da, „kdor družemu jamo koplje, sam v njo pade“, — gospodje pa, kateri so njemu na limanice zlezli, naj si zapomnijo, da so Vipavci uže zdaveo toliko politično zreli, da si ne bodo človeka, za katerega prav čisto nič ne marajo, v nobeno zastopstvo volili.

Z gornje Vipave 24. jan. — Na čelu 3. lista letošnjih „Novic“ gosp. dr. Jan. Bleiweis lepo in živo dokazuje, kako je treba nujne pomoči kmetovalcem sploh,

*) Obljubljeno dobro doide. Prosimo!

posebno pa malim posestnikom. Res so vzete one besede iz srca marsikaterega kmetovalca, posebno pa iz onega, kateri omenjena bremena sam živo čuti! — Takoj za omenjenim stavkom sledi pa „klic našim deželnim in državnim poslancem iz vipavske doline“, v katerem gosp. R. Dolenc, vodja vino- in sadjerejske šole na Slapu, živo in temeljito opisuje žalostni stan vipavskega kmeta. — Vsaka beseda je resnična in vredna, da se na dotičnem mestu prav dobro premisli, in se kolikor mogoče na njo ozir jemi. — Res je stan kmetijstva prežalosten! Toliko dražeb dan na dan! Toliko slabih letin! Pri vsem tem pa eksekutorji lazijo po vaséh! — Dve prošnji, kateri gospod pisatelj navedenega članka omenja, ste bili brez vspeha. Toliko trt je lansko zimo pomrlo, po vsem tem je pa zdaj še letošnja zima tako hudo pritislila, da se je bati, da bodo še one trte, katere so lansko zimo žive ostale, pomrle; Za vino se vsako leto manj skupi; od kod tedaj potrebnega denarja vzeti? — Sredajim in malim posestnikom je pridelani živež skoraj pošel. S čem se bo preživelo? Denarja ni, zaslužka pa tudi nobenega! S strahom se res ljudje vprašujejo: kaj bo? kaj bo? — Lansko leto so se milodari nabirali za Notranjce, a letos bi jih še bolj potreba bilo! — Potrebno bi bilo res, da bi se — kakor gosp. Dolenc omenja — komisija v ta namen sestavila, ki bi vipavsko uboštvo temeljito preiskala in potem sl. visoki vladi o tem poročala. — Z znižanjem ali odpustom davka bilo bi le nekoliko pomagano, a zdatno vendar ne, ker pomanjkanje je presilno. Treba je bolj izdatne pomoči. — Večkrat se je govorilo in pisarilo, da se bode ena ali druga železniška črta skozi vipavsko dolino zidala, al vse to je vtihnulo. Prav veliko bi bilo s tem pomagano, ko bi se ravno letos kaka železnica po naši dolini zidala, da bi ljudem naklonila zaslužka, — ali ko bi se vipavska reka in Močilnik na državne stroške regulirala. Tedaj, gospodje, kateri imate na dotičnih viših krajih veljavno besedo, pomagajte, pomagajte ubozemu vipavskemu kmetu!

Sent Jernej na Dolenjskem 21. jan. (O ciganih) nam iz okraja novomeškega marsikaj poroča 1. list letošnjih „Novic“ ter pravi, da so grozen davek mnogim kmetom. To je istina. Ne le v novomeškem okraju, tudi v našem krškem delajo ti vlačuge silno škodo in nadlego. Vse je resnica, kar oni dopisnik o ciganih pripoveduje. Še izbirajo si „cigansko jed“, kakor jo je „Vrtec“ popisal; za govedino ne marajo toliko, kakor za kokoši, race, gosi, purane, kapune itd.; to je „ciganska jed“. Naj bi te potepuhe poslali le v Bosno ali kam drugam, da bi ondi polje obdelovali ali se kakega rokodelstva učili, in bi potem tudi državi koristni bili. V Št. Jernejski občini se klatijo po hosti, kjer imajo neki svoje številke na gabru ali na kakem drugem drevesu. Bog vedi, kje so pri zadnjem popisu ljudstva te klateže popisali in tudi nemški jezik kot „Umgangssprache“ prideli kakor pri nas nekateri ljudje, posebno en mizar in neki trgovec, ki sicer le slovenski kramljajo in k večjemu, če katerega srečajo, ga po nemški „kuten morgen“ pozdravijo. — Cigan tudi ne spolnuje državljanskih dolžnosti, kajti, če dadó svoje otroke krstiti, jih vendar nikjer v šolo ne pošiljajo; nikjer ni sledú, kje so za šolo godni cigani „Brajdoviči“, ki se nahajajo tukaj v matriki. — Nekoliko je sedaj oplašilo cigane to, da so bili lansko jesen (18. nov.) v Novomestu pri c. k. kresiji pred porotniki tri dni sojeni zaradi obilnih tatvin, ki so jih začeli v Škofjiloki, nadaljevali proti Mirni peči, okoli Novomesta in okoli Št. Jerneja, kjer so pisatelju teh vrstic celó voziček vkradli, v katerem so vplenjeno blagó vozili, in celó do Jaske kradli, nabravši obilo blagá. Bilo nas je tiste tri dni pri sod-

niški obravnavi v Novomestu zaslišanih 35 prič. Dobili smo nekoliko tatvine nazaj, jaz voziček, drugi nekoliko obleke, vendar vsega ne. Razzodbe nisem izvedel, ker nisem bil do konca obravnave pričujoč; le čudim se, da ni nobeden izmed obilih poslušalcev v slov. časnikih o tem kaj poročal. Radovedno ljudstvo je želelo, da bi zatožence prav ostro kaznovali, kajti ti „Staatsbürgerji“ so občinstvu jako nevarni in postava zoper „Vagabunde“ ne zadostuje. Zato nasvetujem tudi jaz iz Št. Jernejske občine, da bi se tej hudi nadlogi v okom prišlo po kaki pametni postavi in se tudi ti postopači prisilili, naj delajo, kakor moramo delati drugi ljudje. To želi srenjski odbornik iz Št. Jerneja kot sosed novomeškega okraja.

Iz Železnikov 30. jan. J. L. — Sinoči so bile naše spodnje Železnike v veliki nevarnosti zaradi pretečega jim požara. Vnelo se je namreč — ne vé se še natančno, kako — v podstrešji hiše „pri Tišlarji“, in vkljub nagli pomoči se ogenj ni mogel več vdušiti. K sreči ni bilo nič sape, po strebah pa sneg; — največ pa je koristila brizgalnica, ki je oni večer nenavadno izvrstno delala, in se je edino le njej in silnemu trudu pri njej delajočih zahvaliti, da ogenj ni segel naprej. Zlasti na zgornji strani stoji hiša poleg hiše, koj naprej pa ogljohrami, do malega vsi do vrha z ogljem nasuti. Pogorelec Jernej Starman, ki ni bil zavarovan, in tudi štirje gostači, katerim je do malega vse zgorelo, prišli so po tej nesreči v veliko škodo. Ko bi se teh revežev hotel kdo usmiliti, gotovo dobro delo bi storil! — Zima je pri nas letos zeló spremenljiva. Imeli smo nekaj jako prijetnih dni; vrstili so se pa tudi dež, blisk, sodra in sneg, katerega so pa zlasti naši ogljarji in lastniki gozdov po celi okolici uže težko pričakovali zato, da morejo spravljati oglje k fužinam, hlode pa k žagam. Kupčija z železnino se še ni prav nič zboljšala.

Z Vrhniko. (Čitalnica) naša se je izbudila iz dolzega spanja in 6. svečana zvečer ob 7. uri napravi v gosp. Kotnikovi dvorani lepo veselico s programom, v katerem se bode petje priljubljenih pesem vrstilo z govori, med plesom pa igrala tudi tombola. Vstopnina 50 kr., za družine 1 gold.

Iz Ljubljane. — Kakor je podoba, volitve v zbornico trgovinsko in obrtnijsko ne bodo pred mesecem marcem, kajti, kakor se nam iz dežele od več krajev poroča, poslalo se je mnogo reklamacij volilni komisiji, predno pa ona more presoditi vse, treba je precejšnjega časa. Zdaj je le treba, da naši rodoljubi po vseh okrajih se zagotovijo volilcev, da bodo na našo stran, to je, tiste možé volili, katere jim bo ob pravem času nasvetoval narodni volilni odbor, ne pa nasprotnikom našim pomagali do zmage, po kateri smo, kakor žalostne izkušnje preteklih let učijo, v deželni zboru v nesreči. Naj le iz poslednjega deželnega zbora omenimo oni slučaj, ko je šlo za to, da se občinam dá pravica, zabraniti beraške ženitve, pa je zastopnik kupčijske zbornice gosp. Karol Lukman z liberalnimi frazami nasprotoval oni pravici. — Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki tudi uže objavili še drugo zahtevo, namreč to, naj gospodje uradniki naše ljudstvo pri tej volitvi pustijo pri miru, to je, naj se nikakor ne vtikajo v volitve, kakor se je to godilo pri onih volitvah, ko je dr. Banhans minister kupčijstva, vitez Witmann pa kranjski deželni predsednik bil, ko so služabniki okrajnih glavarstev (briči) pri raznašanju volilnih izkaznic in glasilnic „veliko rolo“ igrali. Volilne izkaznice razpošilja volilna komisija volilcem v Ljubljani po mestnem magistratu, na deželo pa jih pošlje c. k. okrajnim glavarstvom, ki jih ne po svojih služabnikih, ampak po dotičnih županstvih izročiti imajo vo-

livcem. To pot, a ne druge, je izrečno odločil §. 10. „volilnega reda od leta 1868.“; če ni tako izrečno znamenovano v §. 13. volilnega reda od leta 1877., kaže vendar uže to, da tudi v Ljubljani volilne glasilnice volilcem razpošilja županstvo (magistrat), in da v §. 13 novega volitvenega reda stoji to, da volilna komisija glasilnice pošlje c. kr. okrajnim glavarstvom v vsak okraj, da jih ona razpošilja na vse kraje svojega okraja, kajti volilna komisija iz Ljubljane ne more stoternim volivcem po deželi razpošiljati izkaznic in glasilnic. Organi za posamno razdelitev pa so dotični župani. Če se komu čudno zdi, da se mi tako zeló bojimo „der Liebe Mühen“ c. k. okrajnih glavarstev, naj bere zapisnike dež. zboru 1878.

— Kakor kranjska, tako je tudi tirolska kmetijska družba se obrnila do dunajske družbe z vprašanjem: ali ne bi, kakor o svečanosti sreberne poroke Nj. veličanstva leta 1879., tako tudi pri poroki svetlega cesarjeviča Rudolfa prav bilo, da bi vse družbe kmetijske avstrijske skupno čestitale cesarjeviču? Družba kmetijska dunajska je odgovorila, da radostna pritrđi temu predlogu in da bodo po takem vse družbe skupno poklonile cesarjeviču čestitko.

— (*Druga sôarea s plesom*) pri gospodu deželnem predsedniku bode 9. dne t. m., na katero je povabljeno nad sto gostov, ki bodo gotovo doživeli zopet odličen večer.

— Današnji izborni ples v čitalnici bode, kakor slišimo, privabil obilo gostov. Vsaj je uže od nekedaj ime *Vodnikovo* bil magnet, ki vabi narodni svet v čitalnico.

— Gospica Ivana Föderl, ki je več tednov na Dunaji bivala zato, da je ogledala božično razstavo ženskih ročnih del in obiskovala dotično umeteljno šolo, se je zopet vrnila v Ljubljano nazaj in bode šola za učenke umetnih ženskih del 3. dne februarja zopet pričela.

— (*Novo poslopje za porotno sodišče v Ljubljani.*) Ministerstvo pravosodja je postavilo v proračun za leto 1881. tudi svoto 12.000 gold. za zidanje novega porotniškega poslopja v Ljubljani.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Naš današnji dopis z Dunaja nam daje pregled povoljnega politiškega stanja in zborovanja v zbornici poslancev. Naj o razpravi oderuške postave omenimo le še, da poleg viteza Schneida je izmed naših poslancev tudi govoril gosp. Pfeifer, a ne le samo proti svobodi oderuštvu, temuč tudi proti svobodi menjic; govornik je v govor svoj vplel marsikako zanimivo oderuško „historico“. Pomenljivo je vrh vsega pa še to, da v tem zborovanji si nikdo več ni upal zagovarjati svobode oderuške. „Welche Häutung der Liberalen nach einiggn Jahren!“ — pravi „Kärnt Volksb.“

— Zbornici poslancev je poslanec Oton Hausner izročil poročilo o poštnih hranilnicah (Post-Sparkassen) z nasvetom, naj bi vlada napravo takih hranilnic v predarek vzela, katere oskrbujejo c. k. pošte. — Ker bi naprava poštnih hranilnic v našem cesarstvu bila čisto nova stvar, pa dobro osnovana gotovo jako dobrodejna ljudstvu, naj po „Reformi“ za zdaj kaj malega povemo o njih. — 19letne izkušnje na Angležkem, Laškem, Francozkem, v Belgiji, na Danskem in Holandskem in celó v nekaterih deželah zunaj Evrope so potrdile veliko korist poštnih hranilnic, katere ljudstvu

priliko ponujajo, male zneske in blizo svojega doma na obresti naložiti. Lansko leto je v vsi Avstriji bilo le 321 hranilnic, po takem na 68.700 ljudi le ena; ni čuda tedaj, da smo v tem daleč zadej za družimi državami in da Angležko 18krat, Italija 11krat, Danija 10krat, Švajca 8krat, Prusija 5krat, Francija 3krat prekosi v številu hranilnic Avstrijo, katera pa ima loterij, kjer ljudje denar zapravljajo, **3836!** Če pomislimo, da ima Avstrija dandanes 4088 pošt, si lahko mislimo, koliko malih hranilnic bi se dalo v vsaki deželi varčnim ljudem na roko dati. Da bi se s tako napravo veliko vlog vzelo hranilnicam, ni se bati, kajti malim — poštnim — hranilnicam bi dohajale le vloge malo premožnih ljudi. Se ve da osnova poštnih hranilnic bi se morala postaviti na trdno, zanesljivo stališče, da bi vložniki bili varni vsake škode. Vsakako je tedaj Hausnerje v predlog resnega prevdarka ravno na korist malopremožnim ljudem vreden.

— Cesar je uni teden sprejemal več kmečkih deputacij iz nemških dežel, ki so ga prišli pomoči prosit zaradi višjega zemljiškega davka po novi postavi. Obljubil jim je, svoji vladi naročiti, da skuša, kolikor postavno mogoče, olajšati breme kmetijsko.

— Socijalisti dunajski širijo svoje socijalistične pozive na zeló čuden način. Po ulicah mečejo orehe pred hiše. Kdor tak oreh pobere, ne najde v njem jedrca, ampak namesto njega košček papirja, na katerem je napisano vabilo „delavcem Avstrije“.

Iz Trsta. — Gosp. Andrej Perko, živinozdravnik v Gorici, je imenovan za c. k. deželnega živinozdravnika v Trstu.

Iz Zagreba. — Novine pišejo, da sta ban Pejačević in minister Tisza dogovorila se, da se Hrvatom po združenji Vojne Krajine dovoli 39 poslancev v Peštanskem zboru.

Ogersko. Iz Budapešta. — Pomenljiv je govor barona Sennyey-a v zboru Peštanskem; vela je v njem neka sapica, ki kaže, da ni nemogoče, da on dobi prej ali pozneje v roke krmilo vlade Ogerske. Ni davno, kar se je govorilo: Hohenwart v Avstriji, Sennyey pa na Ogerskem — pa se naredí mir med narodi.

Iz Rusije. — Rusi so dobili 24. t. m. veliko zmago v srednji Aziji. Po krvavem boji so istega dne pod generalom Skobelevim z naskokom osvojili si Geog-Tepe in Densil-Tepe ter so silno veliko priplenili in sovražnikov je padlo nebrojno. Zdaj Rusom nič ne brani osvojiti Merv in s tem so uže sosedje Afganistanu.

Iz Amerike. Wabasha Minn. — Obrist John Hittzon bil je mož, katerega je vsa Amerika imenovala „kralja živinoreje“. Danes pa je glavna govornica živinorejcev njegova smrt. Peljal se je z dvema ognjenima konjema na železnično postajo, kjer je hotel biti navzoč pri izvažanju njemu v rejo poslani živine. Baje sta se mu konja po poti splašila in vrgla starčka znak z voza, kajti eden njegovih delavcev našel ga je z zlomljenim tilnikom sredi ceste in uže mrtvega. Bil je čez šestdeset let star in uže pred veliko leti prišel iz Teksasa v Colorado, kjer se je pečal z živinorejo v največi meri. Tudi v stari domovini Teksas imel je zlo razširjeno živinorejo, katera je sedaj izročena njegovemu edinemu sinu Jesse J. Hittzonu, kateri bode vsled svojih zmožnosti tudi baje kmalu to, kar je bil njegov oče.

Popravek. V zadnjem listu „Novic“ na strani 28. v 12. vrsti od zgoraj namesti Trebelnu beri Trebelnem.